

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง วัดก่อนและหลังการทดลองโดยมีกลุ่มควบคุม (quasi-experimental pretest posttest design with control group) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้ข้อมูลโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ต่อความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำของพยาบาลวิชาชีพ ระยะเวลาวิจัย 5 เดือน ระหว่างเดือน กันยายน 2552 ถึงเดือน มกราคม 2553 ประชากรที่ศึกษาคือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย 8 แห่ง และแผนกอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในช่วงเวลาที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยสามัญที่ให้การดูแลผู้ป่วยผู้ใหญ่ จำนวน 6 แห่ง แบ่งหอผู้ป่วยออกเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธีการสุ่มแบบง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มทดลองมีจำนวน 31 คน และกลุ่มควบคุมมีจำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยคือ วิดีทัศน์เรื่องการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดความรู้ในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ และแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้เท่ากับ 0.87 และ 0.89 ตามลำดับความตรงตามเนื้อหาของแบบสังเกตการปฏิบัติและของสื่อวีดิทัศน์เท่ากับ 0.97 และ 0.96 ตามลำดับ ความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 1

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการในกลุ่มควบคุมก่อน ผู้วิจัยวัดความรู้และสังเกตการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำของกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 5 สัปดาห์ หลังจากนั้นผู้วิจัยวัดความรู้และสังเกตการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำของกลุ่มควบคุมเป็นเวลา 4 สัปดาห์ เมื่อเสร็จสิ้นการรวบรวมข้อมูลในกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยวัดความรู้และสังเกตการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือด

เลือดดำของกลุ่มทดลองเป็นเวลา 5 สัปดาห์ หลังจากนั้นผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองชมวิดีโอพร้อมกัน 1 ครั้ง แล้วให้นำแผ่นบันทึกวิดีโอกลับไปศึกษาด้วยตนเองเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วจึงวัดความรู้ และสังเกตการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำเป็นเวลา 4 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติ t-test, สถิติ Chi-square สถิติ Fisher's exact และสถิติ Cochran-Mantel-Haenszel

ผลการวิจัยพบว่า

ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองเป็น 10.2 และ 13.3 คะแนน จากคะแนนเต็ม 18 คะแนน ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคิดเป็น 13.3 และ 10.5 คะแนน ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังการทดลองของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

การปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำในภาพรวมของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองคิดเป็นร้อยละ 59.9 และ 68.9 ตามลำดับ การปฏิบัติหลังการทดลองถูกต้องเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) การปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำในภาพรวมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองคิดเป็นร้อยละ 68.9 และ 46.0 ตามลำดับ หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการปฏิบัติถูกต้องมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงพยาบาลควรใช้วิดีโอเป็นทางเลือกหนึ่งในการให้ความรู้ในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำแก่พยาบาลวิชาชีพ เนื่องจากเป็นวิธีที่มีความสะดวกในการให้ความรู้สามารถลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ช่วยให้พยาบาลวิชาชีพสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ควรให้พยาบาลทุกคนที่ให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดดำได้ชมวิดีโอ เรื่องการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2. ส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพชมวิดีโอโดยมีสถานที่สำหรับเข้าชม มีการกำหนดระยะเวลาเข้าชม เพื่อให้สามารถชมได้อย่างต่อเนื่อง หรือให้สามารถรับชมได้ภายในหน่วยงาน เนื่องจากการชมบ่อยครั้งจะทำให้ความรู้ของพยาบาลวิชาชีพเพิ่มขึ้น

3. จากการศึกษาพบว่า การที่การปฏิบัติที่ถูกต้องของพยาบาลวิชาชีพภายหลังการทดลองเพิ่มขึ้นไม่มากนักส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดอุปกรณ์สนับสนุน โดยเฉพาะในเรื่องการทำความสะดวกมือ จึงควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์ร่วมด้วยเพื่อให้การปฏิบัติมีความถูกต้องมากขึ้น

4. ควรมีการให้ความรู้แก่พยาบาลวิชาชีพด้วยวิธีอื่นร่วมด้วย เช่น การตอบปัญหาข้อข้องใจเกี่ยวกับความรู้ในการป้องกันการติดเชื้อจากการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ เพื่อให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พยาบาลวิชาชีพยังเข้าใจไม่ถูกต้อง พร้อมทั้งจัดทำคู่มือ เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพใช้ศึกษาข้อมูลด้วยตนเองเพิ่มเติมรวมทั้งการแนะนำแหล่งประโยชน์อื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ

2. ควรมีการติดตามการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในระยะยาวภายหลังได้รับความรู้โดยสื่อวีดิทัศน์